









Գոլումիօվսկու ձառը, որ արտասահնեց նոյնմբերի Տ-ին ունգարական պատգամաւորների ժաղավում: Պատմական հայեացք ձգկուլ Յունաստանի և Արեւելի գործերի վրա, Գոլումիօվսկի յայտնեց, որ պետութիւնները մեծ ջանքեր դրծ դրին իրանց կոզմից՝ արգելելու յոյն-թիւրքական պատերազմը, սակայն երբ նա տեղի ունեցաւ, Կրամք աշխատաեցին գրա շրջանը սահմանափակել:

«Ուստասանի և Ավարդիայի մէջ զայցած չա-  
մաճայնութիւնը՝ մեծապէս օգնեց խաղաղացնելու-  
թականնեան պետութիւնների մաքերը։ Գտնվեցին  
մարդիկ, որոնք քննազատութեան ենթարկեցին  
գործունեութեան այդ եղանակը, սակայն պատ-  
ութիւնը աւելի արդար կը նայի ներկայի վրա  
և կը զայ այն եղակացութեան, որ ստացած  
հետանքը դիպօմանիայի ամենաաջառ գործերից  
մէկն է, որովհետեւ կնճռոս խնդիրները վճռվե-  
ցին եւրօպական կօնցէրտի միջոցով։ Յունաստա-  
նը պէտք է երախտագէտ լինի դէպի այդ կօն-  
ցերոք առանց որի՝ նա անկարող կը լինէր  
դուրս պըճճել՝ այնքան քիչ վեամներով։» Խնչ  
վերաբերում է թիւրքաց բէ ֆօր մներին, մի-  
ուսարը առաց, որ նրանք անհրաժեշտ են և ան-  
խուսափելի։ «Սակայն բէֆօրմների հարցը չը  
պէտք է հասկանու այնպէս, ինչպէս հասկանում  
են գրամտեան Եւրօպայում։ Նրանց նախուակը  
պէտք է լինի ստեղծել տանելի վիճակ և մանա-  
ւանդ տալ անձի և ստացուածքի տագանովու-  
թեան դրաւական։» Գօլուխօվսկի խորհուրդ է  
տուել սուլթանին իր վրա վերցնել այդ գործի  
հախանեանութիւնը։ Ապա անցնելով ուրիշ պե-  
տութիւնների հետ ունեցած յարաբերութիւննե-  
րին, Գօլուխօվսկի յայտնեց, որ երեքպետեան  
գաշնակցութիւնը մնում է առաջիկա պէս ան-  
խախտ և ծառայում է իրեն ընդհանուր խաղա-  
ղութեան դրաւական։ Գօլուխօվսկիի ձառից յե-  
տու խուցին Բերեվիչ, Զիչի, Զուրկօվիչ և Ազօ-  
նիի։ Նրանց պատասխաններով մինիստրն ասաց, որ  
ինքն համարում է թիւրքաց բէ ֆօր մները ան-  
խուածափելի թէ եւրօպական կայսերական առաջ-  
ական և թէ մարդասրաւական շա-  
հերի տեսակէ ից։ Պատգամապների ժո-  
ղովը միահայն յայտնեց իր վաստանութեան զայց-  
մունքը։

Ամիլից վաստանոնի մէջ գեռ նոր  
բերված է հետաքրքրական զօկումնատ մ-  
ֆրանսական «Temps» լրագիրն հետեւեա-  
պով կը տարրալուծէ։ «Սուրբ պատերապ-  
հաս» համար եղած դաշնագրութիւնն մ-  
կըսէ, պրալուծած պարմիական և ար-  
կօնսապիկերէ՝ զոր իրենց գենակեաները  
զրած են Ապգիւրբահմանի գործակցութիւն-  
ինդրանօք։ Այս գօկումնան աչքի առ-  
դնէ, կրօնական վարդապետութիւնն մը, «  
ինքեան Կօրանի սան խօսքին մէկ ընդպայ-  
— «Կռապաշներուն դէմ մարանցիր։» Սո-  
տերագմն, անխոտիր ամեն խլամի համար-  
լական պարտասորութիւնն մ'է երբ  
ընդհանուր է։ Այս պարագային մէջ մ-  
ծ իտն երը (սուրբ պատերապմ մղողները  
մեղքերուն թողութիւնն կը դանեն ապահ-  
իրենց ազօթքներն ընդունելի կը լինեն,  
դերձեալ հիանալի գրավատին մէջ, եօթա-  
շափ մեացնեայ սիրուն «Շիրի»-ներուն։ Հ-  
ընկերութիւնը կը վայելէն։

Արդ՝ երբ իդէալն այսպէս իրական-  
էւս կը համեմատի, ասկաւին շատ բան  
նայ ըստիկ։

---

ՆԱՄԱԿ ՊԱՐՍԿԱՍԱՆԻՑ

Թաւրիկում արդէն սկսվեց ներկայաց-  
և երեկոյթների մէջնորդ։ Նոյնուրի 7-ին  
թաղի թամարեան ուսումնաբանի թաղը  
սրահում աեղի ունեցաւ, նոյն թաղի հ-  
ձաւթեան և ուսուցչական խմբի հայա-  
թեամբ, զրականական և երա-  
կան երեկոյթ, թաղի երեկուու-

## ՆԱՄԱԿ ՊԵՐՍԻԱՆՑՈՒՅԻՑ

Թաւրիկ, Կոյեմլի

թաւրիպում հարավը չքցոյ ջնդրովը և օրենիքնիք: Կանց պատասխանելով մինիստրն ասաց, որ ինքն համարում է թիւրքաց բէ Փ օր մի և ը առախուսափելի թէ եւրօպական խաղաղ զութեան և թէ մարդասիրական չափանիք իւրական չափանիք իւրական զայտագիր: Պատգամաւորների ժողովը միաձայն յայտնեց իր վտահովեան զգաց մունքը:

ՆԱՄԱԿ ԹԻՒՐՑԻԱՅԻՑ

Կ. Պոլիս, նայեմքրի շեխն  
Համիլամական շարժումը, կը ու Եղիպատոս հը-  
րատարակված Փրանսերէն թերթ մը, մնձ կարևո-  
թիւն մը ստոցած է, զոր այլ ևս ծածկելու հարկ  
չը կայ: Անոր հետեանքը շատ ծանր է այն աղքե-  
րու համար՝ որ իբրև մէջ միւսիմաններ ունեն,  
ծանր է նաև բուն իսկ Եղիպատոսի համար այլ:

Կայացվեցին երկու անային սպատիկը՝  
ւարութիւնը համաձայնութեան մէջ է»,  
զանդութեան փորձ», և երգվեցին մը  
խօֆերակը: Առաջարարակ աշակերտների  
ու այլ զործողութիւններն անցան աջող  
րականներին զաշնամութիւ վրա գեղեցիկ  
նուագում էր տիկին Փաշային, պոլսէ  
էկ, ու անջանենքը, անենին և անենի գո-

Խաղաքը կը գրէ Պարիսիւն թէրթ մը, իր  
միութիւնն այն ատեն խզմի պարտք կը համա-  
րի, երբ կը կարծէ՝ թէ իրեն դէմ սպառնալիք-  
ներ կը լինեն, և կամ, երբ լինքինքը չառ հզօր  
կերեակացէ, ինքն ալ իր կարգին սպառնալիքներ  
ընկելա:

Սլութեան սոյն գաղտափարը, կերպի որ, տարօրինակ կերպով յառաջ կերթայց Ամեն տեղ մասնաւոր օրաթերթեր հաստատվեցան, որ ամեն երկրի մէջ միութեան պատգամներ ոկսան որուալ: «Asiatique Quarterly Review»-ի մէջ, դօկտոր Լայզներ կը հասասատէ թէ՝ Ասպիկւ-Համիլոֆ գահակալութենէն ի վեր խալիքայական կրօնային յաւակնոտ պահանջումները չափազանց շատցած են: Հնդկաստանի շատ մզկիթներուն մէջ, կը յաւելու յիշեալ դօկտօրն, աղօթքներն ոչ թէ երկրին տիրող պետին, այլ յանուն Ասպիկւ-Համիլոֆի ձեացուցված են:

Հետեւեալ տեղեկութիւնները՝ զոր առհասարակ լրագիրներն հրատարակեցին, մեր ըստածներուն իբրև հաստատուն ապացոյց մէջ կը բերեմք: «Անդլավական Հնդկաստանի մէջ զանվող Քուրրաչէք Խուանիներուն Կողմանէ սուլթանին մատուցվեցաւ ուղերձ մը՝ որով կը չորդաւորէին Արքիւլ-Ճամփոր Յունաստանի վրա տալած վերջին յաղթամանակին համար: Այդ ուղերձին ստորագրողները կը յայտարարէին միանալամաճն՝ թէ իրենք թէ պէտք երեսութապէս Անդզիս հպատակներ, սակայն ինքը լինինին բարույապէս կը նախառ մահական ուրագութեալ առաջարկ կանոն երաւ գույքութիւն ունեցող մամուլի վերը, ովմական ուղղութեան հետեւող մամուլ չալլը», որը հիմնադրի անմահ Գրիգոր Նին և իր բազմաթիւ հետեւողները և ընդէւ նրանց ուղիղ և անկաշատ աղջայն Յետադիմ—փողոցային մամուլը, արած վաստի կերը և դատապարտել թիւնը պարզաբանեց շատ մատչելի Հասարակութիւնը գլուխեցիչ ծափահան ներով ընտանեց, և պ. Առաքելինացին գամ բեմ հրաւիրեց: Այդ դասախոսութիւնուց առաջ բեմ բարձրացաւ գալոցի ահեսու սանեանց և խօսեց «Ծնտանելիան դասարական դասարական մատին»: բայց առաջարկ կար և այ

Պատշաճություն առաջնապես բարձրացնելու համար է պահանջվում։ Պարսից շահը 400 օամ. ոսկի (9,200 գր.) զգիկց Վթութեան Պազարին, որ Արլեպպի պալատին յարակից մէկ բաժնին մէջ սուլթանի ձեռներէցութիւնով կալմակերպված է ի նապաստ վերջին պատերազմին մէջ Վիբառուողներուն և սպանուող գորքերու ընտանիքներուն։ Պարսիկ

Եթե ցիկ պարուն և տիկին Փաշայեանի նուազածու-  
եցին, թեամբ գիշերովայ ժամը 12-ին:

Երեկոյթը վերջանալուց ամսի ջապէս յետոյ  
տեղի ունեցաւ ի պատիւ Հ. Առաքելեանցի, Լի-  
լալայի հոգաբարձութեան և ուսուցչական խմբի  
կողմից պատրաստված ընթրիքը, որ անցաւ շատ  
տրամ: Ասաջարկվեցին բաժանկներ անմոռաց  
Գրիգոր Արծրունու յիշասակին, և «Մշակի» տ-  
այլ կենացներ: Առուցչական խմբի կողմից մի  
ուսուցիչ կարդաց ճառ, նույիրված «Մշակն» և  
նրա գործունելութեանը: Ընթրիքից վերկայան  
ուրախ արամագրութեամբ: Դալաթազի կող-  
մից էլ ներկայացումն են պատրաստում: Դալայի  
ներկայացումների և ուսումնարանների մասին  
իր ժամանակին կը յայնենք:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՀՈՒՐԵՐ

—Այս ձմեռ Գերշանիան ուղարկում է արտաստանմանեան կայսրանուերը մօտ 20 պատերազմական նաւեր, գերմանական ծովային մի այդպիսի մեծ ոյժ վազուց չէ եղել արտաստանմօնեան ջրերում։ Գերմանիայի ծովային ոյժի ներխայացացիները կը գանձին բոլոր զվարաւոր կշտերում։ Յօթը նաւեր կը լուսան ջնառ-ևապօնական ջրերում։ Հարսա-ովկիանական կայսրանում կամունած կը լինեն երեք նաւեր, աֆրիկական կայսրանուերում—հինգ, Միջերկրական ծովամ կը սինեն երկու նաւ և Ամերիկայի արեւելյան տփերը

—Աւարդիական պատգամաւորների ժողովում  
անզի ունեցած կախութի հետևանքների մասին  
«Berliner Tageblatt» լրագրի Վիլհելմայի թղթա-  
կիցը հաջորդում է հետեւալը՝ «Յարօր կառավա-  
րութիւնն արգելեց զանազան ուղղութեան պատ-

—Θήτε ρρέψατε την Εργαζόμενη συνέλευση της Απονομής της Δικαιοδόλου της Κοινωνίας της Ευρώπης στην πόλη της Βερολίνου, στην οποία θα διαπορεύεται η απόφαση για την επόμενη περίοδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

— «Méorial Diplomatique» Ապագրի խօսքով  
Խնամանամ՝ լուրեր են պատռմ, որ պիտառթիւն  
նկրը Թիւրքիայի համար մի չափացանց նշանա  
ւոր յայտադիր են պատրաստում ոչ միայն կրե  
տավիան հարցի առիթով, այլև և այն բանի մա  
սին, թէ հարկաւոր է իրազործել սուլթանի կող  
մից վազուց խստացված թէֆորմները նրա ամ  
րողձ կայսրութեան համար, թէֆորմները, որոնց  
իրազործումը ուշացաւ հայկական ավիտացիայի  
կրետամիան ազգասմբաւթեան և յունական պա  
տերապմի պատճառով։ Այդ յայտագիրը, իբր թէ  
իր կաղմանի խստագասկը ուղարի:

## „ՄՇԱԿԻ“ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Ա.Ա.ՍՍ.Յ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ  
ԲԵՐԻՒՆ՝ 19 Նոյեմբերի: Ծէյլտապի բացման  
ամսմակ կացարի կարգացած ճառի մէջ անհրա-  
ւշու և համարվում զօրեղացնել նուասորմբ.  
պա հաղորդվեցին օրինագծեր պօստ-շղթենա-  
ցին հաղորդակցութեան բարեքման մասին  
ընելեան Ասիայի հետ, զինուրական դատավա-  
ռթեան բէֆօրմի մասին և այլն: Ֆինանսական  
ուժինը գոհացուցիչ է: Զինական անցքե-  
կ մասին ատլած է, որ միաժնէների սպա-  
ռթինը և միտիմների վրա յարձակումը  
արկազգեցին արելեխան-ասիական նաւատօրին  
զարկել գործողութեան տեղը—Կիանաշառեան

պամացը, և ափի իջեցնել այնտեղ զօրքեր, կատա-  
եալ բաւարարութիւն ստանալու համար և ապա-  
սինելու դրա նման ցաւալի անցքերի կրկնութեան  
էմ: Ճառի վերջում տալիս է, թէ քաղաքական  
սրաբերութիւնները օտար պետութիւնների հետ  
ափազանց մխիթարական են: Կայսրի տեսակցու-  
թիւնը դաշնակցից և բարեկամ պետութիւնների  
ետ՝ փառաւոր էին: Արտակից ընդունելութիւնը  
ետերիօփում և բուգապէշտում նոր երաշխաւո-  
ութիւն են դրա համար: Բոլոր նշանները  
բաւունք են տալիս կարծելու, որ սրանից յետոյ  
և Եւրոպայի և գերմանական հայրենիքի խաղաղ  
արդացումը կընթանան իրանց ճանապարհով:

Գահական ճառը կարգակցոց յետոյ, կայսրը  
և ելայցը հնատենալը: «Երկու տարի առաջ ես  
յստեղ և եթ երդուեցի ձեր առաջ իմ գվարդիա-  
ան գնդի օրնած դրօշակի վրա՝ կայսրութիւնը  
հանպանել այնպէս, որպէս ևս ընդունեցի նրան  
բարից, պահպանել և պաշտպանել նրան զբր-  
ում: Դուք գրանուլ երաշխաւոր դարձաք՝ իմ  
բրումո կատարելու յանուն կայսրութեան: Աղեր-  
ում եմ Արևնաբարձրեալին նսպաստել ձեզ ձեր աշ-  
աստութեան մէջ և օգնել ձեզ այսուհետեւ ևս  
հանպանել դրսում կայսրութեան պատիւը, որը  
սարձր եմ դժուհաստում, որ վը ինայեցի այդ  
անի համար մինչեւ անդամ իմ մխակ եղբօրք:»

ՊԱՐԻԶ, 20 նոյեմբերի: Ան վիճաբանութիւն-  
երից յետոյ, որ վերաբերում էին մագիստրատի  
էկ անդամի վախսազրութեանը, ունասուի 106  
այների մեծամասնութեամբ 105-ի գէմ, մերժեց  
ասարակ անցնառմը հերթական հարցերին, որ  
դահանցում էր Դարյան, և ապա, 133 ձայների

Նեմանամասութեամբ 113-ի վէտ, ընդունեց հերթա-  
ման հարցերին անցնելու բանաձեկը, որով առա-  
րվածքում է Կառավարութեան գործադրել օրէնք-  
երը ճշգրիտեամբ:

աւատցնում են, որ եթէ Մէլին պատշաճ կը համարի հրաժարական տալ, նրան կը յանձնվի նոր ընհիստրութեան կազմակերպութիւնը:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԻԳ, 20 նոյեմբերի: Թագաւոր Կայս  
ք ամենասողորմածաբար բարեհաճեց թոյլ տար  
այսրութեան բոլոր աեղերում հանդանակութիւն  
անալ յօդուա կրեսէի բոլոր չքառոր բնակիչներ  
ի, առանց ազգութիւնների խորութեան:

ԲԵՐԼԻՆ 20 նոյեմբերի: Ֆրանկենֆոլցի հան-  
գերում, Հօմբուրգի մօտ, տեղի ունեցաւ գազի

պայման 30 մարդ սպասված է և 40 մարդ  
լիբանական:

Հավամ է Մէլինին:

ՊԱՐԻԶ. 20 նոյեմբերի: «Figaro» լրագրում  
ուղիղ Զօլայի յօդուածը, որով նա հաստատում  
է, թէ խկական յանցառուներին թագինելու հա-  
մար՝ ստրապում են ֆրանսիային խկական յան-  
շանք գրժել, խարելով նրան՝ ի հաշիւ Գրէյֆու-  
սի, որը քաւով է ուրիշի չարագործութիւնը:

Մի և նոյն ժամանակ լրագիրները տուած են  
մերում մի ինտերվիւ Զօլայի հետ. Զօլա հաւա-  
սացնում է, որ ինքը Գրէյֆուսի անմեղութեան  
սալայոյցներ ունի. «Գրէյֆուս տաժանակիր աշ-  
խատանքների մէջ չի մնայ,—աւելացրեց Զօլա,  
—այդ մասին արդին ես կը հոգամ»:

ՎԻԵՆՆԱ, 21 նոյեմբերի: «N. Freie Presse»-ի

